

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

**8 – LETNIEJ
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. GÓRNIKÓW SUROWCÓW MINERALNYCH
W CZERNEJ**

Wrzesień 2017r.

Rozdział I

Wstęp

Szkolny program wychowawczo – profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej im. Górników Surowców Mineralnych w Czernej opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania, modelem absolwenta, misją i wizją szkoły oraz innymi dokumentami pracy i funkcjonowania szkoły. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny.

Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo – profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Oddział przedszkolny opracowuje własny program wychowawczo – profilaktyczny oparty na treści nauczania wychowawczego zawartej w podstawie programowej.

Charakterystyka środowiska wychowawczego i objętego profilaktyką

Program obejmuje środowisko szkoły podstawowej i oddziału przedszkolnego.

Szkoła gromadzi uczniów ze wsi Czerna.

Na wsi, oprócz szkoły, znajduje się kościół, działają przedsiębiorcy prywatni, a także rada sołecka, rada parafialna oraz koło gospodyń wiejskich, OSP, Zespół Ludowy „Czernianki”.

Niewielu mieszkańców wsi utrzymuje się z pracy na roli. Większość z nich znalazła zatrudnienie w pobliskich zakładach pracy, znaczna część wyjeżdża za granicę.

Zebranie i opracowanie materiału

Chcąc zebrać materiał potrzebny do zbudowania programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły, zorganizowane zostało spotkanie rodziców, nauczycieli i uczniów. Ponadto, program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji (wewnętrznej, zewnętrznej),
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- wniosków i analiz (wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Po przeanalizowaniu wszystkie grupy odpowiadały na pytanie, jak teraz wygląda sytuacja w tych obszarach i w jaki sposób można ją zmienić, poprawić. Następnie uczestnicy spotkania ustalili kalendarz świąt i uroczystości. Po wykonaniu tego zadania, wskazano oczekiwania wszystkich grup wobec pozostałych członków społeczności szkolnej. Na samym końcu ustalono potrzeby i zagrożenia, celem wskazania, czego należy się obawiać lub czego jeszcze brakuje w naszej szkole.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców, pracowników szkoły i nauczycieli,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności we współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada pedagogiczna, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. poprzez współdział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,

- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb i specyfiki).

Rozdział II

Cele ogólne programu wychowawczo – profilaktycznego

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 1) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- 2) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 3) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Naczelny cel wychowania

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli, rodziców i pracowników szkoły.

Wartości, na których opieramy pracę wychowawczą:

- patriotyzm,
- bezpieczeństwo,
- odpowiedzialność,
- tolerancja,
- prawda,
- wiedza
- rodzina,
- miłość,
- przyjaźń,
- samoakceptacja

Naczelny cel profilaktyki

Celem głównym niniejszego programu jest także kształtowanie postaw zdrowego i bezpiecznego stylu życia oraz umiejętności życiowych, czyli przygotowanie uczniów do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi, ułatwiający kontakt z innymi ludźmi i radzenie sobie z samym sobą.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu, narkotyków, dopalaczy),
- podejmowanie świadomych decyzji w sprawie używek i uczenie się, jak mówić „nie”,
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej, też tej wynikającej z szeroko pojętego braku tolerancji i samoakceptacji,
- sposoby radzenia sobie ze stresem i agresją,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

Rozdział III

Zadania szkoły jako środowiska wychowawczego

1. Dyrektor szkoły

stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,

- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem szkolnym oraz samorządem uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego.

1. Rada pedagogiczna

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo – profilaktycznego, tworzy go i uchwała go w porozumieniu z radą rodziców oraz samorządem uczniowskim,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

2. Nauczyciele

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego,

- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla uczniów,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz o postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

3. Wychowawcy klas

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo – Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,

- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

4. Zespół wychowawców

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb danej szkoły.

5. Pedagog szkolny

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczno – pedagogiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno – pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno – wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.

6. Rodzice

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców opiniuje w porozumieniu z Radą Pedagogiczną program wychowawczo – profilaktyczny szkoły.

7. Samorząd uczniowski

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej, zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- podejmuje działania z zakresu wolontariatu
- opiniuje w porozumieniu z radą rodziców i radą pedagogiczną program wychowawczo – profilaktyczny szkoły.

Rozdział IV

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).

- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Statut Szkoły Podstawowej im. Górników Surowców Mineralnych w Czernej.
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego.

Rozdział V

Kalendarz świąt i uroczystości

(do wyboru w każdym roku szkolnym)

Historyczne:

- Święto Odzyskania Niepodległości,
- Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 – go Maja,

Kalendarzowe:

- Mikołajki,
- Święto Edukacji Narodowej,

Religijne:

- Boże Narodzenie,
- Wielkanoc,

Rodzinne:

- Dzień Rodziny,
- Dzień Matki i Ojca,
- Dzień Dziecka,
- Dzień Babci i Dziadka,

Lokalne / regionalne:

- Dożynki,
- Wspólne kolędowanie w Nowogrodźcu,
- Dni Gminy Nowogrodziec,
- Festyn lokalny,

Szkolne:

- Rozpoczęcie roku szkolnego,
- Pasowanie na ucznia,
- Święto Patrona,
- Zakończenie roku szkolnego,
- Dzień Otwarty Szkoły,
- Pierwszy Dzień Wiosny,
- Dzień Talentów,
- Inne wynikające z potrzeb.

Rozdział VI

Zasady ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo – profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 1) analizę dokumentacji,
- 2) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 3) rozmowy z rodzicami,
- 4) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 5) analizę przypadków.

Pierwsza ewaluacja programu przeprowadzana będzie po roku szkolnym 2017/2018, a następna po zrealizowaniu cyklu (wg potrzeb) przez Zespół ds. ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna, rada rodziców oraz uczniowski samorząd szkolny.

Program w obecnej formie obowiązuje w roku szkolnym 2017/2018.

Program wychowawczo – profilaktyczny został uchwalony przez radę rodziców w porozumieniu z uczniowskim samorządem szkolnym i radą pedagogiczną Szkoły Podstawowej im. Górników Surowców Mineralnych w Czernej w dniu 28 września 2017r..